

'VAN MULTIFUNCTIONEEL NAAR SPECIALISME'

De ontwikkeling van het stukgoed vrachtschip in de 20e eeuw

SAMENVATTING

Het manuscript beschrijft de ontwikkeling van het conventionele, multifunctionele, vrachtschip naar het specialistische schip in de 20ste eeuw. De nadruk wordt hierbij gelegd op het droge ladingschip. Van het specialistische schip wordt een groot aantal typen beschreven. Deze typen zijn onder meer de typen roll-on roll-offschepen, de bulkcarrier en het containerschip. Veel aandacht wordt gegeven aan de specialistische schepen zoals de zware ladingschepen, de submersibles en de livestock schepen.

Om tot het nautisch specialisme te komen wordt de nautische ontwikkeling beschreven. Uitgangspunten hierbij zijn onder meer 'de vraag naar en het aanbod van scheepsruimte', de ontwikkelingen van de vervoerde tonnages en verschijningsvormen, de wereldscheepsbouw en de wereldkoopvaardijvloot. De fluctuaties in de hoeveelheid vervoerde tonnage als gevolg van wereldoorlogen, sociale, politieke en structurele mondiale veranderingen.

Een belangrijk aspect dat circa 60% van de scheepsreistijd in het verleden havenverblijftijd is. Om dit te bestrijden is de unitisering een eerste stap: de vervoerder en reder Malcom Mc. Clean geeft met de tanker Ideal-X een 'wake up call' naar specialisatie. 'Specialisme' wordt een slogan, innovatie, de opkomst van de informatica in de maritieme industrie volgen snel.

Gebruik is gemaakt van statistische gegevens van de UNCTAD Statistics, OECD, Lloyd's Register, Fearnleys Review en NASM. Deze gegevens zijn door mij bewerkt tot jaaroverzichten in absolute cijfers en tevens zijn deze data geïndexeerd. Hiervoor is 1970 als basisjaar gekozen, het jaar dat als draaipunt van de nautische industrie gezien kan worden. In Nederland wordt het eerste full containerschip gebouwd en onder Nederlandse vlag in de vaart gebracht.

Ik schets:

- het belang van de scheepsbouw, niet alleen naar de kwantiteit maar vooral ook op het gebied van efficiency, vernieuwing, innovatie en informatica;
- de argumenten van de reder voor de keuze van de scheepswerf waar zijn nieuwe schip gebouwd wordt;
- de grote kwantitatieve prestaties van de werven gedurende de wereldoorlogen zowel in Groot-Brittannië als in de Verenigde Staten;
- de ontwikkelingen en de daarop volgende de invloed van de scheepsbouw in Oost-Azië en de betekenis ervan voor de traditionele Westerse scheepsbouwers;
- de wereldkoopvaardijvloot naar samenstelling van scheepstypen, scheepsgrootte, vaargebieden en de vrachtcijfers;
- de relatieve betekenis van de vaargebieden, de steeds langer wordende transportafstanden;
- de ontwikkeling in de traditionele koopvaardijlanden en in de opkomende ontwikkelingslanden en de invloed van de dekolonisatie;
- het gevolg van de steeds opener wordende wereldeconomie in vergelijking met de wereld van het stoomtijdperk, de dieselmotor en de turbine;
- het einde van de commerciële zeilvaart en de alleskunner, de 'Liberty' van de standaardschepen: het standaardschip is niet alleen een massabouw schip, maar de bouw ervan brengt in de loop van de tijd ook vele verbeteringen. Bemanningsverblijven onder het bakdek worden een taboe vanwege de onveiligheid;
- vrouwen gaan deelnemen aan het arbeidsproces in de scheepsbouw, dazzling, het in verwarring brengen is een groot aandachtspunt;
- vele standaardschepen zijn beschreven die in deze eeuw zijn gebouwd.

De veelheid van tekst wordt verlicht en verduidelijkt door relevante grafieken en tabellen van nautische activiteiten. Daarnaast veel afbeeldingen, waarvan een groot aantal overlangse scheepsdoorsneden en tabellen met onderwerpen als de ontwikkeling van het brandstofverbruik in de 20ste eeuw.

De bijlagen geven inzicht in de gebruikte literatuur, niet alleen boeken maar ook uit relevante tijdschriften. Tevens zijn er tabellen waar de prototypen van zowel de drogeladingschepen als de tankers worden weergegeven met de grootheden die daarbij horen.

DOELGROEPEN:

- zeevarenden, reders, scheepswerven;
- nautische opleidingen op WO en HBO niveau;
- cultureel erfgoed als musea, maritieme geschiedenis;
- scheepvaarteconomen, marktonderzoekers en iedereen die enigszins geïnteresseerd is in de scheepvaart

Opgesteld door Frank A. Kool

Tel: 010-4321325

E-mail: fakool@kpnplanet.nl

